

Универзитет у Нишу Медицински факултет	СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ: ИНТЕГРИСАНЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ МЕДИЦИНА Акредитација 2018	
Назив предмета: Судска медицина		
Руководилац предмета: Проф. др Горан Илић		
Статус предмета:	обавезни	
Семестар: једанаести	Година студија: шеста	
Број ЕСПБ: 5	Шифра предмета: M-VI-53	
Циљ предмета:		
Унапређење и систематизовање медицинских знања и вештина у циљу разрешавања најразличитијих криминалистичко-правних питања		
Исход предмета: (знања, вештине, ставови)		
Комплетирана знања и вештине лекара за вршење вештачења телесних повреда, прегледа умрлог лица, о законској регулативи захтевања судско-медицинских обдукција, за тумачења обдукционог налаза, те свим другим облицима оштећења здравља и њиховј експертизи		
Број часова активне наставе: 75		
Предавања: 45	Вежбе: 30	
Садржај предмета		
<p><u>Теоријска настава</u> Да у потпуности изучи: целокупну област вештачења, све механичке, асфиктичне, хемијске, физичке, нутритивне, бактеријске и психичке повреде, да упозна студенте о свим проблемима танатологије, идентификације, полног општења, трудноће, побачаја и порођаја, новорођености и новорођенчета, те задеса, самоубиства и убиства.</p>		
<p><u>Практична настава</u> У оквиру практичне наставе студенти медицине морају бити едуковани да на исправан начин изврше преглед умрлих лица и издају потребну медицинску документацију за сахрану, да науче основне принципе судско-медицинског обдуковања умрлих и утврђивање одговарајућих закључака у вези са тим, да на исправан начин узимају и отпремају лешни материјал за допунске анализе, да науче начин узимања крви ради анализе на алкохол и вештачење алкохолисаности уопште, да савладају све принципе и проблеме вештачења телесних повреда, медицинске документације, сексуалних деликата, спорних очинстава итд.</p>		
Активна настава:		
1. Предавања	Број часова	
1.	Судска медицина као посебна медицинска дисциплина (Историјски развој, садржај, значај, задаци, улога у ратним условима)	1
2.	Упознавање са одредбама законских прописа Кривични закон Републике Србије (кривична дела, кривична одговорност, урачунљивост, умишљај, нехат, мере безбедности, кривична дела код којих се чешће у пракси судова обављају судско-медицинска вештачења) Закон о кривичном поступку и Закон о парничном поступку (делови који се односе на вештачење и вештака) Одредбе међународног хуманитарног права. Одредбе Женевске конвенције са гледишта судско-медицинске делатности у рату	1
3.	Судско-медицинско вештачење и судско-медицински вештак О судско-медицинском вештачењу уопште Предмет судско-медицинског вештачења Обавеза лекара за обављање вештачења Стручна способност лекара за вештака Процесна способност лекара за вештака Дужности, обавезе и права лекара -вештака Степени судско-медицинског вештачења Вредност судско-медицинског вештачења Етика судско-медицинског вештачења Извештај (саопштење) судско-медицинског вештачења Одређивање лекара и медицинских установа за обављање вештачења Време и место обављања вештачења Руковођење вештачењем Одговорности судско-медицинског вештака за неизвршавање својих дужности Разлика између вештака и сведока	4

4.	<p>Лекарска етика и деонтологија (Хипократова заклетва и њена женевска формулација, лекарска етика у ванредним околностима) Одговорности здравствених радника Етичка начела позива здравственог радника, посебно лекара Дисциплинска одговорност лекара Кривична одговорност лекара (неовлашћено откривање тајне, несавесно лечење болесника, неуказивање лекарске помоћи, издавање и употреба неистинитог лекарског уверења, давање лажног исказа лекара вештака)</p>	2
5.	<p>Оштећење здравља и смрт уопште Природно оштећење здравља Обољење као предмет судско-медицинског вештачења Природна смрт као предмет судско-медицинског вештачења (незнана, сумњива и напрасна природна смрт) О узроцима смрти уопште Услов и повод смрти</p>	1
6.	<p>Насилно оштећење здравља Механичке повреде: О механичким повредама уопште (настајање, динамички однос оруђа и тела, повредни делови механичког оруђа, механичка оруђа, подела механичких повреда). Опште повреде (озледе) Огуљотина коже и слузокоже. Сасушина коже Крвављење, крвни подлив, крвни и злив, искрвављеност. Нагњечина Расцеп, продор, пробој, провала Преломи и раставе костију. Ишчашење зглобова Разорина Раскомадина Шок Посебне повреде (ране): Раздерина Секотина Убодина Повреде нанете ручним ватреним оружјем (врсте оружја, метак и процес при испалењу метка, опште карактеристике повреда нанетих ручним ватреним оружјем, повреде из даљине, апсолутне и релативне близине, повреде ловачким оружјем, повреде маневарском муницијом) Повреде нанете ваздушном пушком Повреде нанете експлозивним и распрскавајућим средствима Механичке повреде појединих делова тела: Повреде главе (поглавине, костију лобање, повреде главе које настају у току порођаја, потрес мозга, контузија мозга, притисак на мозак, епидурални и субдурални хематом) Повреде врата и грудног коша Повреде трбуха Повреде горњих и доњих екстремитета Повреде из саобраћајних задеса: на путевима, у железничком и ваздушном саобраћају</p>	9
7.	<p>Асфиктичне повреде Насилно механичко удушење уопште (клинички и обдукциони налаз) Насилна механичка удушења запушењем Запушење носа и уста Запушење ждрела и гркљана Запушење душника и главних диушница Утопљење Насилна механичка удушења стезањем Вешање Загушење Задављење Притисак на грудни кош</p>	4
8.	<p>Хемијске повреде О отровима и тровањима уопште Услови тровања уопште Дијагностика тровања уопште (начин и утврђивање тровања, доказна вредност начина утврђивања тровања) Тровање појединим отровима (јетки отрови, сирћетна есенција, живина и</p>	5

	<p>арсенова једињења, угљен моноксид, цијанова једињења, барбитурати, инсектициди, органски растварачи) Оштећење здравља биолошким лековима и серумима Наркоманија (морфин, кокаин, хашиш и др.) Тровање алкохолом уопште. Тровање етил алкохолом (алкохолна пића, метаболизам алкохола, клиничке појаве и стања акутне алкохолисаности, утврђивање алкохолисаности код живих особа, лешни налаз код акутног тровања алкохолом и алкохоличара, постморталн аразградња, стварање и дифузија алкохола, алкохолисаност учесника у саобраћају, алкохолисаност и урачунљивост).</p>	
9.	<p>Физичке повреде Опекотине и опаротине Сунчаница и омарица Смрзнутост Повреде атмосферским електрицитетом (громом) Повреде електричном струјом Повреде енергијом зрачења. Повреде од експлозије атомске бомбе. Нутритивне повреде Насилно гладовање и насилна жеђ Бактеријске повреде О бактеријским повредама ауопште Алиментарна инфекција и секундарне инфекције повреда Психичке повреде О психичким повредама уопште</p>	3
10.	<p>Вештачење повреда (коментар одговарајућих чланова Кривичног закона) Тешка и лака телесна повреда Одредбе Закона о кривичном поступку у вези вештачења повреда Утврђивање налаза код вештачења повреда Критеријуми за квалификацију тешких и лаких телесних повреда Утврђивање начина повређивања и порекла повреда Појединачно и збирно дејство повреда Дејство повреда уопште и у конкретном случају Вештачење повреда на основу медицинске документације и других података у судским списима Извештај о вештачењу телесних повреда Вештачење повреда у грађанско правним споровима Правни појам штете Видови имовинске и неимовинске штете проузроковане повредама Методологија вештачења видова имовинске и неимовинске штете проузроковане повредама Извештај о вештачењу повреда у грађанско правним споровима</p>	2
11.	<p>Умирање и смрт Агонија Клиничка, привидна и биолошка смрт Виталне реакције Заживотне, агоналне и постморталне повреде Трауматско обољење и морбозна повреда Лешне особине (хипостаза крви, бледило, мртвачке мрље, хладноћа, укоченост, млитавост, постмортално испаравање и сасушивање, ацидификација ткива, постмортално самоварење) Лешне промене (труљење распадање леша, гњилење, сапонификација, мумификација) Утврђивање смрти, суправитални знаци, одређивање времена настанка смрти Прописи о прегледу умрлих лица. Верификација узрока умирања обдукцијом леша Судско медицинска обдукција леша на захтев правосудних органа (посебно о обдукцији леша зачетка и новорођенчета, код сумње на тровање и укопаних лешева)</p>	4
12.	<p>Идентификација Идентификација живих особа (одређивање пола, утврђивање доба живота, описивање, показивање, фотографисање, дактилоскопирање, антропометрија) Идентификација спорног очинства (антропометријско и хематолошко вештачење)</p>	2

	Значај и начела идентификације живих у рату Идентификација лешева (утврђивање пола, доба живота, описивање, показивање, фотографисање, дактилоскопирање, антопометрија) Организација сакупљања, транспорта и идентификација лешева приликом масовних катастрофа и у рату	
13.	Полно општење Природно полно општење (раздевичење и сношај) Неприродно полно општење (хомосексуализам, садизам, мазохизам, фетишизам, ексибиционизам и др.) Полна неспособност мушких (неправилност полног нагона, сношајна и оплодна немоћ) Полна неспособност женских (неправилност полног нагона, обљубна и зачетна немоћ, немоћ ношења и рађања) Двополност Вештачење сексуалних деликата (силовање, принуда на обљубу, обљуба над немоћним лицем, обљуба и противприродни блуд са лицем које није навршило 14 година, обљуба и противприродни блуд злоупотребом положаја, блудне радње, завођење, противприродни блуд, родоскрнављење).	2
14.	Трудноћа, побачај, порођај Т р у д н о ћ а Утврђивање трудноће код живих особа Утврђивање трудноће на лешу Трајање трудноће Неправилности трудноће (ванматерична трудноћа и потајница) Незнана, скривена, лажна и уображена трудноћа П о б а ч а ј О побачају уопште Утврђивање побачаја код живе особе и на лешу Дозвољени побачај (прописи о прекиду трудноће) Недозвољени побачај Последице насилног побачаја П о р о ђ а ј Знаци скорашњег и давнашњег порођаја на живој особи и на лешу Екстрагениталне повреде и превремени порођај	2
15.	Новорођеност и новорођенче Уопште о новорођенчету и новорођености Знаци новорођености Утврђивање старости новорођенчета Животна способност новорођенчета Знаци живорођености Узроци смрти новорођенчета (природна и задесна смрт, убиство детета при порођају-чедоморство)	1
16.	Задес, самоубиство, убиство З а д е с Дефиниција, састојци и врсте задеса Учесталост и знаци задеса Постанак и развитак задеса (акцидентогени фактори на страни задесилаца, задешеника и код задешења) Утврђивање и разликовање задеса С а м о у б и с т в о Дефиниција и суштина самоубиства (суицидогена диспозиција и мотиви) Покушај самоубиства, разлика између покушаја самоубиства и самоповреде Значај самоубиства уопште Врсте самоубиства Особености самоубица и самоубиства Утврђивање и разликовање самоубиства уопште Посебна дијагноза и диференцијална дијагноза самоубиства Судско-медицински аспект насиља у породици (облици и врсте насиља у породици, породично-правна и кривично-правна заштита од насиља у породици, улога судске медицине у расветљавању дела насиља у породици)	2
	Укупно часова:	45

2. Вежбе		Број часова
1.	<p>Преглед умрлих лица Уводне напомене: Правни прописи о прегледу умрлих лица и верификација узрока смрти Медицинска документација о прегледу умрлих лица Организација прегледа умрлих лица В е ж б а њ е: Преглед умрлог лица Сачињавање записника и медицинске документације о прегледу и за транспорт леша</p>	1
2.	<p>Судско-медицинска обдукција леша Уводне напомене: Циљ и задаци судско-медицинске обдукције леша Организација судско медицинске обдукције Прибор и услови за обдукцију Опште и специјалне обдукције Обдукциони записник Вежбање: Обдукција леша (учествовање у својству обдуцента и помоћника обдуцента, диктирање и писање записника, сачињавање закључка и давање мишљења у два случаја) Разматрање завршених обдукционих записника</p>	12
3.	<p>Узимање и отпремање лешног материјала за анализу Уводне напомене: Поступак код сумње на тровање Припрема посуда и другог материјала за паковање лешног материјала код сумње на тровање В е ж б а њ е: Одабирање, узимање, паковање и експедиција лешног материјала за токсиколошку анализу Узимање и експедиција лешног материјала за микроскопска, бактериолошка, серолошка, хемијска и друга лабораторијска испитивања</p>	1
4.	<p>Утврђивање и вештачење алкохолисаности живих особа Уводне напомене: Захтев за вештачење и утврђивање алкохолисаности Прописи о неопходности утврђивања и вештачења алкохолисаности Начин утврђивања алкохолисаности В е ж б а њ е: Упознавање са алкотест прибором Преглед испитаника и утврђивање клиничког налаза о стању алкохолисаности Узимање крви за анализу на алкохол Паковање и експедиција материјала за анализу на алкохол Сачињавање записника о утврђивању и вештачењу алкохолисаности Разматрање завршених записника о утврђивању и вештачењу алкохолисаности</p>	2
5.	<p>Вештачење повреда Уводна напомена О судско-медицинском вештачењу повреда уопште О извештају судско-медицинског вештачења уопште В е ж б а њ е: Утврђивање налаза код вештачења повреда у кривичном поступку и грађанским парницама на основу прегледа оштећеног лица, медицинске документације и других података у судским списима Давање мишљења код вештачења повреда у кривичном поступку и грађанско правним споровима на основу утврђеног налаза Сачињавање извештаја о вештачењу повреда у кривичном поступку и грађанско правним споровима Разматрање завршених извештаја о вештачењу повреда у кривичном поступку и грађанско правним споровима</p>	6
6.	<p>Вештачења на основу медицинске документације и списка Уводне напомене: Методологија вештачења у кривичном поступку и грађанско правним споровима на основу медицинске документације и судских списка В е ж б а њ е: Вештачење (утврђивање налаза и давање мишљења) на основу разматрања судских списка и медицинске документације Разматрање завршених извештаја судско-медицинских вештачења на</p>	2

	основу судских списа и медицинске документације	
7.	Присуствовање судскомедицинском вештачењу на судском претресу или расправи Уводне напомене: О судско медицинском вештачењу на претресима и расправама В е ж б а њ е: Присуствовање судско-медицинском вештачењу на претресима или расправама у суду	1
8.	Лабораторијске вежбе Уводне напомене; Значај лабораторијских испитивања у оквиру судско-медицинског вештачења В е ж б а њ е: Микроскопски преглед патохистолошких препарата обдукованог лешног материјала Вештачење опходне моћи мушких (узимање података, клинички преглед, микроскопски преглед сперме, сачинавање извештаја) Присуствовање припреми и хемијској анализи крви на алкохол Присуствовање припреми и хемијској анализи лешног и другог материјала на отрове Учествовање у припреми и присуствовање вештачењу крвних и других мрља, људских излучевина, длака и других трагова биолошког порекла (узимање материјала, припрема за лабораторијско испитивање, присуствовање вештачењу)	2
9.	Вештачење очинства Уводне напомене: О судско-медицинском вештачењу спорног очинства уопште В е ж б а њ е: Присуствовање и учествовање код антропометријског вештачења очинства Присуствовање код хематолошког вештачења очинства Учествовање у сачињавању извештаја о вештачењу спорног очинства Разматрање завршених извештаја о вештачењу очинства	2
10.	Прикази Приказивање и упознавање са макропрепаратима из музејске збирке Приказивање фотодокументације извршених судско-медицинских вештачења (дијапозитиви, фотографије, филм)	1
	Укупно часова:	30

Препоручена литература:

1. Судска медицина, В. Оташевић и сарадници, друго допуњено издање, Мед фак, Ниш, 2011.
2. Судска медицина, М. Тасић и сарадници, прво издање, Змај, Нови Сад, 2007.

Методe извођења наставе:

- Интерактивна теоријска и практична настава
- Консултације
- Рад у малој групи

Предмети које је студент обавезан да положи као услов за излазак на завршни испит:

Положени сви предмети из курикулума студијског програма

Оцена знања: (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе

- Присуство и активност на предавањима: 0 – 3 поена
- Активност на вежбама: 0 – 7 поена
- Тестови: 0 – 20 поена

Завршни испит

- Практични испит: 0 – 20 поена
- Усмени испит: 0 – 50 поена